

ΛΥΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2024

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ & ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ

ΤΡΙΤΗ 4 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΘΕΜΑ Α

A1. Έστω μια συνάρτηση f , η οποία είναι ορισμένη σε ένα κλειστό διάστημα $[α, β]$. Αν

- η f είναι συνεχής στο $[α, β]$ και
- $f(α) \neq f(β)$

να αποδείξετε ότι για κάθε αριθμό $ζ$ μεταξύ των $f(α)$ και $f(β)$ υπάρχει ένας, τουλάχιστον, $x_0 \in (α, β)$ τέτοιος ώστε $f(x_0) = ζ$.

Μονάδες 6

A2. Έστω μια συνάρτηση f συνεχής σ' ένα διάστημα Δ και παραγωγίσιμη στο εσωτερικό του Δ . Πότε λέμε ότι η συνάρτηση f στρέφει τα κοίλα προς τα άνω ή είναι κυρτή στο Δ ;

Μονάδες 4

A3. Να διατυπώσετε το Θεμελιώδες Θεώρημα του Ολοκληρωτικού Λογισμού.

Μονάδες 5

ΛΥΣΕΙΣ: Θεωρία του σχολικού βιβλίου.

A4. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

α) Αν f, g είναι δύο συναρτήσεις με πεδία ορισμού A, B αντίστοιχα, τότε η σύνθεση της f με τη g , δηλαδή η συνάρτηση $g \circ f$, ορίζεται αν $f(A) \cap B \neq \emptyset$.

β) Ισχύει ότι $|\eta\mu x| \leq |x|$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

γ) Ισχύει $(\sigma\phi x)' = \frac{1}{\eta\mu^2 x}$, $x \in \mathbb{R} - \{x | \eta\mu x = 0\}$.

δ) Για κάθε συνάρτηση ισχύει ότι το μεγαλύτερο από τα τοπικά της μέγιστα είναι το ολικό της μέγιστο.

ε) Έστω f μια συνεχής συνάρτηση σε ένα διάστημα $[α, β]$. Αν $f(x) \geq 0$ για κάθε $x \in [α, β]$, τότε $\int_{\alpha}^{\beta} f(x) dx \geq 0$.

Μονάδες 10

ΛΥΣΕΙΣ:

α.) Σωστό , β.) Σωστό , γ.) Λάθος (είναι $-\frac{1}{\eta\mu^2 \chi}$) , δ.) Λάθος (μπορεί μια συνάρτηση να παρουσιάζει τοπικά ακρότατα και να μην έχει καθόλου ολικά)
 ε.) Σωστό.

ΘΕΜΑ Β

Δίνονται οι συναρτήσεις $g: [1, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$ με τύπο

$$g(x) = \sqrt{x} + \frac{1}{\sqrt{x}}$$

και $h: [1, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$ με τύπο

$$h(x) = \sqrt{x} - \frac{1}{\sqrt{x}}$$

B1. Να προσδιορίσετε τις συναρτήσεις $f = \frac{g}{h}$ και $r = g \cdot h$.

Μονάδες 6

ΛΥΣΗ: Για αρχή θα πρέπει να δούμε αν ορίζονται οι παραπάνω συναρτήσεις δηλαδή να βρούμε το πεδίο ορισμού της f και της r .

$$D_f = \{x \in D_g \cap D_h : h(x) \neq 0\} = \{x \geq 1 : \sqrt{x} \neq \frac{1}{\sqrt{x}}\} = \{x \geq 1 : x \neq 1\} = (1, +\infty) \text{ και}$$

$$D_r = \{x \in D_g \cap D_h\} = [1, +\infty)$$

$$\text{με } f(x) = \frac{g(x)}{h(x)} = \frac{\sqrt{x} + \frac{1}{\sqrt{x}}}{\sqrt{x} - \frac{1}{\sqrt{x}}} = \frac{\frac{x+1}{\sqrt{x}}}{\frac{x-1}{\sqrt{x}}} = \frac{x+1}{x-1} \text{ και } r(x) = g(x)h(x) = (\sqrt{x} + \frac{1}{\sqrt{x}})(\sqrt{x} - \frac{1}{\sqrt{x}}) = x - \frac{1}{x}$$

Για τα παρακάτω ερωτήματα να θεωρήσετε ότι

$$f(x) = \frac{x+1}{x-1}, x > 1 \text{ και } r(x) = x - \frac{1}{x}, x \geq 1.$$

B2. Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση f αντιστρέφεται (μονάδες 2) και ότι $f^{-1} = f$ (μονάδες 5), όπου f^{-1} είναι η αντίστροφη συνάρτηση της f .

Μονάδες 7

ΛΥΣΗ: Για την ύπαρξη: 1ος τρόπος: Με τον ορισμό της αμφιμονοσημαντης (1-1) συνάρτησης.

$$\forall x, y \in D_f \text{ με } f(x) = f(y) \Rightarrow \frac{x+1}{x-1} = \frac{y+1}{y-1} \Rightarrow xy + y - x - 1 = xy + x - y - 1 \Rightarrow 2x = 2y \Rightarrow x = y,$$

$$\text{άρα η "1-1" } \Rightarrow \exists f^{-1}$$

2ος τρόπος: Με απόδειξη μονοτονίας με χρήση παραγώγου.

Η f παραγωγίσιμη στο $D_f \subseteq \mathbb{R}$ ως ρητή συνάρτηση με

$$f'(x) = \frac{x-1-x-1}{(x-1)^2} = -\frac{2}{(x-1)^2} < 0 \quad \forall x \in D_f \Rightarrow f \text{ γν.φθίνουσα} \Rightarrow f^{-1} \text{ "1-1"} \Rightarrow \exists f^{-1}$$

έπειτα πρέπει να βρώ το πεδίο ορισμού της f^{-1} δηλαδή το σύνολο τιμών της της f .

Γνωρίζω πως η f γνησίως φθίνουσα στο πεδίο ορισμού της και συνεχής άρα

$$D_{f^{-1}} = R_f = f(D_f) = \left(\lim_{x \rightarrow -\infty} (f(x)), \lim_{x \rightarrow 1^+} (f(x)) \right) = (1, +\infty), \text{ για να προσδιορίσω την } f^{-1}(x)$$

$$\text{λύνω ως προς } x \text{ την παρακάτω εξίσωση: } f(x) = y \Rightarrow y = \frac{x+1}{x-1} \Rightarrow yx - y = x + 1 \Rightarrow yx - x = y + 1 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow x(y-1) = y+1 \Rightarrow x = \frac{y+1}{y-1} \Rightarrow f^{-1}(y) = \frac{y+1}{y-1}, \text{ με αλλαγή της ανεξάρτητης μεταβλητής έχω}$$

$$f^{-1}(x) = \frac{x+1}{x-1}, \quad x > 1, \text{ παρατηρώ πώς } f^{-1} = f.$$

B3. Να βρείτε τις ασύμπτωτες της γραφικής παράστασης της συνάρτησης Γ .

Μονάδες 6

ΛΥΣΗ: Η Γ είναι συνεχής στο πεδίο ορισμού της το $[1, +\infty)$ έτσι έχει νόημα η αναζήτηση μόνο πλάγιων ασυμπτώτων στο $+\infty$ έτσι

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{\Gamma(x)}{x} \right) = \lim_{x \rightarrow \infty} \left(1 - \frac{1}{x^2} \right) = 1 \text{ και } \lim_{x \rightarrow \infty} (\Gamma(x) - x) = \lim_{x \rightarrow \infty} \left(-\frac{1}{x} \right) = 0, \text{ οπότε η } c_r \text{ έχει πλάγια}$$

ασύμπτωτη στο $+\infty$ την διχοτόμο πρώτου- τρίτου τεταρτημορίου (ε): $y=x$.

B4. Να λύσετε την εξίσωση $(f^{-1}(f(x)))^2 = 1 + 4\Gamma(x)$.

Μονάδες 6

ΛΥΣΗ: Η εξίσωση αυτή έχει νόημα για όλα τα $x \in D_f \cap D_r = (1, +\infty)$

$$\text{έτσι η εξίσωση γράφεται ισοδύναμα } x^2 = 1 + 4x - \frac{4}{x} \Leftrightarrow x^3 = x + 4x^2 - 4 \Leftrightarrow x^3 - 4x^2 - (x-4) = 0 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow x^2(x-4) - (x-4) = 0 \Leftrightarrow (x^2-1)(x-4) = 0 \Leftrightarrow (x-1)(x+1)(x-4) = 0 \Leftrightarrow x = -1 \vee x = 1 \vee x = 4 \text{ όμως}$$

$x \in (1, +\infty)$ άρα τελικά $x=4$ η μοναδική λύση της δοθείσας εξίσωσης.

ΘΕΜΑ Γ

Δίνεται η συνεχής συνάρτηση

$$f(x) = \begin{cases} -2x + 4 + e^\lambda, & 0 \leq x < 2 \\ -x^2 + 4x - 3 + \lambda, & x \geq 2, \end{cases}$$

με $\lambda \in \mathbb{R}$.

Γ1. Να αποδείξετε ότι $\lambda = 0$.

Μονάδες 5

ΛΥΣΗ:

Δίνεται πως η f συνεχής συνάρτηση άρα θα είναι συνεχής και στο 2 στο οποίο είναι ορισμένη, τότε: $\lim_{x \rightarrow 2^-} f(x) = f(2) \Leftrightarrow e^\lambda = 1 + \lambda \Leftrightarrow e^\lambda - \lambda - 1 = 0$ **(1)**

Ορίζω την συνάρτηση $\varphi: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ με $\varphi(\lambda) = e^\lambda - \lambda - 1$, τότε η φ παραγωγίσιμη ως πράξεις παραγωγίσιμων στο \mathbb{R} συναρτήσεων με $\varphi'(\lambda) = e^\lambda - 1$, $\lambda \in \mathbb{R}$ τότε $\varphi'(\lambda) > 0 \Leftrightarrow e^\lambda > 1 \Leftrightarrow \lambda > 0$, όμοια $\varphi'(\lambda) < 0 \Leftrightarrow e^\lambda < 1 \Leftrightarrow \lambda < 0$ επομένως καταλήγω πως η φ γνησίως αύξουσα στο $(0, +\infty)$ και φ γνησίως φθίνουσα στο $(-\infty, 0)$ και φ συνεχής στο 0, άρα $\min \varphi(\lambda) = \varphi(0) = 0$, δεδομένου της μονοτονίας της φ καταλήγω πως αν $\lambda > 0 \Rightarrow \varphi(\lambda) > 0$ και αν $\lambda < 0 \Rightarrow \varphi(\lambda) > 0$ έτσι η **(1)** $\Leftrightarrow \varphi(\lambda) = 0 \Leftrightarrow \lambda = 0$

Γ2. Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση f είναι γνησίως μονότονη και στη συνέχεια να βρείτε, αν υπάρχουν, τα ακρότατά της.

Μονάδες 6

ΛΥΣΗ: f παραγωγίσιμη στο $(0, 2)$ και στο $(2, +\infty)$ ως πολυωνυμική.

Αν $0 < x < 2$, $f'(x) = -2 < 0$, $\forall x \in (0, 2)$

Αν $2 < x < +\infty$, $f'(x) = -2x + 4 < 0$, $\forall x \in (2, +\infty)$ αφού $x > 2 \Rightarrow 2x > 4 \Rightarrow -2x + 4 < 0$

από τα παραπάνω συμπεραίνω πως f γνησίως φθίνουσα στο $(0, 2)$ και f γνησίως φθίνουσα στο $(2, +\infty)$ και επειδή η f είναι συνεχής και στο 0 και στο 2 από την υπόθεση καταλήγω ότι f γνησίως φθίνουσα στο $[0, +\infty)$

επομένως δεν γίνεται να έχει τοπικό ελάχιστο αλλά $\max f(x) = f(0) = 5$, μοναδικό τοπικό ακρότατο και μάλιστα ολικό μέγιστο. (αφού $\forall x \geq 2 \Rightarrow f(x) \leq f(2)$, με τη χρήση της μονοτονίας)

Γ3. i) Να εξετάσετε αν η συνάρτηση f ικανοποιεί τις υποθέσεις του Θεωρήματος Μέσης Τιμής του Διαφορικού Λογισμού στο διάστημα $[0, 3]$.
(μονάδες 4)

ΛΥΣΗ: ελέγχω αν τηρείται η παραγωγισιμότητα στο 2 ως σημείο αλλαγής τύπου,

$$\lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{f(x) - f(2)}{x - 2} = \lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{-2x + 4}{x - 2} = - \lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{2(x - 2)}{x - 2} = -2 \in \mathbb{R}$$

$$\lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{f(x)-f(2)}{x-2} = \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{-x^2+4x-4}{x-2} = - \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{(x-2)^2}{x-2} = - \lim_{x \rightarrow 2^+} (x-2) = 0 \in \mathbb{R}$$

είναι $\lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{f(x)-f(2)}{x-2} \neq \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{f(x)-f(2)}{x-2} \Rightarrow \nexists f'(2) \Rightarrow$ η f όχι παραγωγίσιμη στο $(0,3)$

άρα δεν τηρούνται οι υποθέσεις του Θεωρήματος Μέσης Τιμής .

ii) Να βρείτε, αν υπάρχει, $\xi \in (0,3)$ τέτοιο ώστε η εφαπτομένη στη γραφική παράσταση της f στο σημείο $\Gamma(\xi, f(\xi))$ να είναι παράλληλη στην ευθεία που διέρχεται από τα σημεία $\Delta(0, f(0))$ και $E(3, f(3))$.

(μονάδες 4)

ΛΥΣΗ: Ο συντελεστής διεύθυνσης της ευθείας που ορίζουν τα σημεία Δ και E

είναι $\lambda = \frac{f(3)-f(0)}{3-0} = -\frac{5}{3}$, για να υπάρχει εφαπτομένη της C_f παράλληλη στην ευθεία ΔE πρέπει η εφαπτομένη να αυτή να έχει ίδιο συντελεστή διεύθυνσης.

παρατηρώ πως $A = f'((0,2)) = \{-2\} \Rightarrow -\frac{5}{3} \notin A$ άρα θα λύσω την $f'(x) = -\frac{5}{3}$ για τα $x > 2$

$$\text{έτσι έχω } f'(x) = -\frac{5}{3} \Leftrightarrow -2x+4 = -\frac{5}{3} \Leftrightarrow -2x = -\frac{17}{3} \Leftrightarrow x = \frac{17}{6}$$

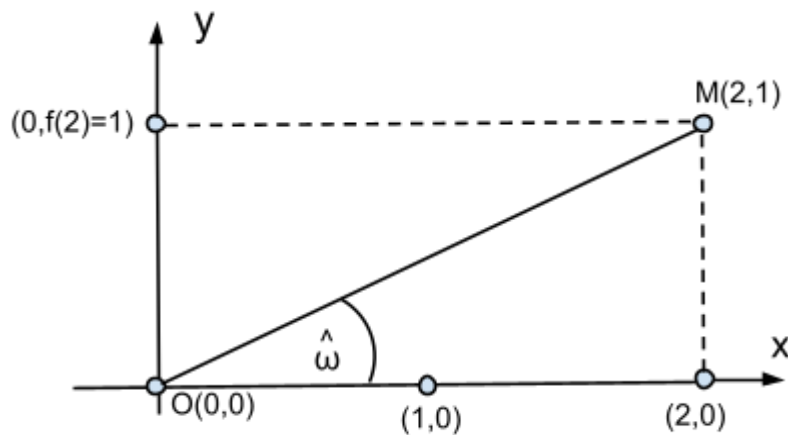
επίσης, $\frac{12}{6} < \frac{17}{6} < \frac{18}{6} \Rightarrow 2 < \frac{17}{6} < 3$, οπότε \exists το ζητούμενο ξ και μάλιστα είναι ίσο με το $\frac{17}{6}$.

Γ4. Κινητό σημείο M ξεκινά από το σημείο $A(2,0)$ και κινείται κατακόρυφα προς τα πάνω με σταθερή ταχύτητα $v=0,5$ μονάδες μήκους το δευτερόλεπτο. Αν O είναι η αρχή των αξόνων, να υπολογίσετε τον ρυθμό με τον οποίο αυξάνεται η γωνία $\hat{\omega} = \hat{AOM}$ τη χρονική στιγμή κατά την οποία το κινητό σημείο M θα συναντήσει τη γραφική παράσταση της συνάρτησης f .

Μονάδες 6

ΛΥΣΗ: Για την δική μας βοήθεια φτιάχνουμε ένα ΠΡΟΧΕΙΡΟ ΣΧΗΜΑ (σε περίπτωση επίσημου γραπτού, αν δεν ζητείται, σχήμα αναφέρουμε πως είναι πρόχειρο για να μην βαθμολογηθεί σε περίπτωση λάθους!!)

ΠΡΟΧΕΙΡΟ ΣΧΗΜΑ

Για να βρούμε σε τι ύψος θα βρεθεί το M με την C_f βρίσκουμε πώς $f(2)=1$ επίσης το κινητό μετακινείται κατακόρυφα, άρα μόνο στον άξονα των y , έτσι $u = y'(t)$ και $y'(t)=0,5 \Rightarrow y(t)=0,5t+c$, $c \in \mathbb{R}$ όμως δίνεται πως μόλις ξεκινάει ($t=0$) βρίσκεται στο σημείο $(2,0)$ άρα $y(0)=0 \Leftrightarrow c=0$, τελικά $y(t)=0,5t$

έπειτα για να βρώ ποιά στιγμή θα γίνει η συνάντηση λύνω $y(t)=f(2)=1 \Leftrightarrow 0,5t=1 \Leftrightarrow t=2$ επομένως θέλω να βρώ τον ρυθμό μεταβολής της γωνίας ω την χρονική στιγμή $t_1=2$ sec.

την t_1 , έχω πώς $\varepsilon\varphi(\omega(t_1=2)) = \frac{y(2)}{2} = 0,5$,

κάθε άλλη χρονική στιγμή $\varepsilon\varphi\omega = \frac{y(t)}{2} = 0,5y(t)$ παραγωγίζοντας με **ΑΠΛΗ**

συνεπαγωγή έχω πώς $\frac{\omega'(t)}{\text{συν}^2(t)} = 0,5y'(t)$ όμως θέλω να βάλω στην θέση του t την

$t_1=2$ και ο μόνος τριγωνομετρικός αριθμός που μπορέσαμε να βρούμε είναι η εφαπτομένη οπότε θα αντικαταστήσουμε το συν^2 με την $\varepsilon\varphi^2$ σύμφωνα με τον τύπο που θα αποδείξουμε (η απόδειξη του τύπου δεν είναι υποχρεωτική)

από την τριγωνομετρική ταυτότητα είναι γνωστό πώς $\eta\mu^2 x + \text{συν}^2 x = 1$ διαιρούμε με $\text{συν}^2 x \neq 0$ αφού το $\text{συν} x$ βρίσκεται σε παρονομαστή

καταλήγω στη σχέση $\varepsilon\varphi^2 \omega + 1 = \frac{1}{\text{συν}^2 \omega}$,

τελικά η αρχική σχέση γίνεται $(\varepsilon\varphi^2 \omega + 1)\omega'(t) = 0,5 \cdot 0,5 = 0,25$ και αν βάλω όπου t την $t_1=2$, φτάνω στη σχέση $(\frac{1}{4} + 1)\omega'(2) = 0,25 \Leftrightarrow \frac{5}{4}\omega'(2) = 0,25 \Leftrightarrow \omega'(2) = 0,2$ rad/sec

ΘΕΜΑ Δ

Έστω η συνάρτηση $f : (0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$ με τύπο

$$f(x) = \frac{\ln x + \alpha x}{x},$$

όπου $\alpha \in \mathbb{R}$.

Δίνεται ότι το σύνολο τιμών της f είναι το $f((0, +\infty)) = \left(-\infty, 1 + \frac{1}{e}\right]$.

Δ1. Να αποδείξετε ότι $\alpha = 1$.

Μονάδες 4

ΛΥΣΗ: $f(x) = \frac{\ln x + \alpha x}{x} = \frac{\ln x}{x} + \alpha, \alpha \in \mathbb{R}$

δίνεται πώς $f((0, +\infty)) = (-\infty, 1 + \frac{1}{e}] \Rightarrow \max f(x) = 1 + \frac{1}{e}$

$f'(x) = \frac{1 - \ln x}{x^2}, x > 0$ τότε $f'(x) < 0 \Leftrightarrow 1 < \ln x \Leftrightarrow x > e$ και $f'(x) > 0 \Leftrightarrow 1 > \ln x \Leftrightarrow x < e$ άρα

η f γνησίως αύξουσα στο $(0, e)$ και γνησίως φθίνουσα στο $(e, +\infty)$ και f συνεχής στο e
 ως πράξεις συνεχών συναρτήσεων επομένως $\max f(x) = f(e) \Leftrightarrow 1 + \frac{1}{e} = \frac{1}{e} + \alpha \Leftrightarrow \alpha = 1$

Δ2. Να αποδείξετε ότι η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει μοναδική ρίζα, x_0 , η οποία ανήκει στο διάστημα $\left(\frac{1}{2}, 1\right)$.

ΛΥΣΗ: Για αρχή θα αποδείξουμε την μοναδικότητας της ρίζας:

Μονάδες 6

1ος τρόπος :

Λύνω την εξίσωση $f(x) = 0 \Leftrightarrow \frac{\ln x}{x} + 1 = 0 \Leftrightarrow \ln x + x = 0 \Leftrightarrow \ln x + \ln e^x = 0 \Leftrightarrow \ln(xe^x) = 0 \Leftrightarrow xe^x = 1 \Leftrightarrow xe^x - 1 = 0$ **(1)**, Ορίζω $\varphi(x) = xe^x - 1, x > 0$, η φ παραγωγίσιμη στο $(0, +\infty)$ ως πράξεις παραγωγίσιμων συναρτήσεων με $\varphi'(x) = xe^x + e^x = e^x(x+1) > 0, \forall x > 0$ άρα η φ γνησίως αύξουσα στο $(0, +\infty) \Rightarrow \varphi^{-1}$ άρα η εξίσωση **(1)** $\Leftrightarrow \varphi(x) = 0$, έχει μοναδική λύση.

2ος τρόπος : f γνησίως αύξουσα στο $(0, e)$ και συνεχής σε αυτο επομένως

$$f((0, e)) = \left(\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x), \lim_{x \rightarrow e^-} f(x) \right) = \left(-\infty, 1 + \frac{1}{e}\right)$$

f γνησίως φθίνουσα στο $[e, +\infty)$ και συνεχής σε αυτό επομένως

$$f([e, +\infty)) = \left(\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x), \lim_{x \rightarrow e^+} f(x) \right) \text{ με χρήση D.L.H } f([e, +\infty)) = \left(1, 1 + \frac{1}{e}\right],$$

παρατηρώ πώς $0 \notin f([e, +\infty))$ ενώ $0 \in f((0, e))$ άρα $\exists x_0 \in (0, e): f(x_0) = 0$ και επειδή η f γνησίως μονότονη στο $(0, e)$ τότε το x_0 αυτο είναι μοναδικό (δηλ. $\nexists! x_0 \in (0, e): f(x_0) = 0$)

Για την ύπαρξη ρίζας στο διάστημα $(\frac{1}{2}, 1)$ θα χρησιμοποιήσουμε το Θ. Bolzano

- Η f συνεχής στο $[\frac{1}{2}, 1]$ ως πράξεις συνεχών συναρτήσεων
- $f(\frac{1}{2}) = 2\ln\frac{1}{2} + 1 = -2\ln 2 + 1 = -\ln 4 + 1 < 0$, αφού $4 > e \Rightarrow \ln 4 > 1 \Rightarrow -\ln 4 + 1 < 0$

επιπλέον $f(1) = 1 > 0$, άρα $f(\frac{1}{2})f(1) < 0$

οπότε απο Θ. Bolzano $\exists x_0 \in (\frac{1}{2}, 1)$: $f(x_0) = 0$ και επειδή η f έχει μοναδική ρίζα τότε η f έχει μοναδική ρίζα η οποία βρίσκεται στι $(\frac{1}{2}, 1)$

3ος τρόπος : Ολικός.

βρίσκω $f([e, +\infty)) = (1, 1 + \frac{1}{e}]$, όπως το είδαμε προηγουμένως, όπου $0 \notin f([e, +\infty))$

επίσης $(\frac{1}{2}, 1) \subset (0, e)$ όπου η f γνησίως αύξουσα και συνεχής στο $(\frac{1}{2}, 1)$

τώρα $f((\frac{1}{2}, 1)) = (\lim_{x \rightarrow \frac{1}{2}^+} f(x), \lim_{x \rightarrow 1^-} f(x))$ και f συνεχής και στο $\frac{1}{2}$ και στο 1 άρα

$f((\frac{1}{2}, 1)) = (f(\frac{1}{2}), f(1)) = (-\ln 4 + 1, 1)$, τότε $0 \in f((\frac{1}{2}, 1)) \subseteq f((0, e))$ και f γνησίως μονότονη

στο $(0, e)$ τελικά η f έχει μοναδική ρίζα $x_0 \in f((\frac{1}{2}, 1))$

Δ3. i) Να αποδείξετε ότι η εξίσωση $f(x) = f(4)$ έχει δύο ακριβώς λύσεις, τις $x_1 = 2$ και $x_2 = 4$.

(μονάδες 3)

ΛΥΣΗ:

Προφανώς $f(4) = f(4)$, επειδή η f συνάρτηση και $f(2) = f(4) \Leftrightarrow \frac{\ln 2}{2} + 1 = \frac{\ln 4}{4} + 1 \Leftrightarrow$

$\Leftrightarrow 4\ln 2 = 2\ln 4 \Leftrightarrow 2\ln 2 = \ln 4 \Leftrightarrow \ln 4 = \ln 4$, ισχύει άρα σίγουρα το $x_1 = 2$ και $x_2 = 4$ λύσεις της δοθείσας εξίσωσης.

Για την μοναδικότητα: Ορίζω $\pi(x) = f(x) - f(4)$, $x > 0$ τότε η π παραγωγίσιμη στο $(0, +\infty)$ ως άθροισμα παραγωγίσιμων συναρτήσεων στο $(0, +\infty)$ με $\pi'(x) = f'(x)$ για την οποία f' γνωρίζουμε $f'(x) < 0$, $\forall x \in (e, +\infty)$ και $f'(x) > 0$, $\forall x \in (0, e)$ από το Δ1 και αφού $\pi'(x) = f'(x)$ τότε και $\pi'(x) < 0$, $\forall x \in (e, +\infty)$ και $\pi'(x) > 0$, $\forall x \in (0, e)$ άρα η π γνησίως αύξουσα στο $(0, e)$ και γνησίως φθίνουσα στο $(e, +\infty)$ και επειδή η π είναι και συνεχής στα παραπάνω διαστήματα θα είναι

$\pi((0, e)) = (\lim_{x \rightarrow 0^+} \pi(x), \lim_{x \rightarrow e^-} \pi(x)) = (-\infty, \frac{1}{e} - \frac{\ln 4}{4})$ και $\pi([e, +\infty)) = (\lim_{x \rightarrow +\infty} \pi(x), \lim_{x \rightarrow e^+} \pi(x))$

με χρήση D.L.H $\pi([e, +\infty)) = (-\frac{\ln 4}{4}, \frac{1}{e} - \frac{\ln 4}{4}]$

Έστω $\frac{1}{e} - \frac{\ln 4}{4} \leq 0 \Leftrightarrow \frac{1}{e} \leq \frac{\ln 4}{4} \Leftrightarrow \frac{\ln e}{e} + 1 \leq \frac{\ln 4}{4} + 1 \Leftrightarrow f(e) \leq f(4)$ και επειδή η f γνησίως φθίνουσα στο $(e, +\infty)$ τότε καταλήγω πώς $e \geq 4$, άποπο άρα $\frac{1}{e} - \frac{\ln 4}{4} > 0$

άρα $0 \in \pi((0, e))$ και π γνησίως μονότονη στο $(0, e)$ υπάρχει μοναδική ρίζα της π άρα και της δοθείσας εξίσωσης στο $(0, e)$

δηλ. $[(\exists! x_1 \in (0, e): \pi(x_1) = 0) \Leftrightarrow (\exists! x_1 \in (0, e): f(x_1) = f(4))]$

ομοίως $0 \in \pi([e, +\infty))$ και π γνησίως μονότονη στο $[e, +\infty)$ άρα υπάρχει μοναδική ρίζα της π άρα και της δοθείσας εξίσωσης στο $[e, +\infty)$

δηλ. $[(\exists! x_2 \in [e, +\infty): \pi(x_2) = 0) \Leftrightarrow (\exists! x_2 \in [e, +\infty): f(x_2) = f(4))]$

Τέλος, η εξίσωση $f(x) = f(4)$ έχει δύο μοναδικές λύσεις την $x_1 = 2$ και την $x_2 = 4$

ii) Να λύσετε την ανίσωση $2^x \leq x^2$ στο διάστημα $(0, +\infty)$.

(μονάδες 5)

ΛΥΣΗ:

Επειδή η \ln είναι γνησίως αύξουσα η αρχική ανίσωση γίνεται ισοδύναμα

$$x \ln 2 \leq 2 \ln x \Leftrightarrow \frac{\ln 2}{2} \leq \frac{\ln x}{x} \Leftrightarrow \frac{\ln 2}{2} + 1 \leq \frac{\ln x}{x} + 1 \Leftrightarrow f(2) \leq f(x) \quad (1)$$

$\forall x \in (0, e]$ η **(1)** $\Leftrightarrow 2 \leq x$, επειδή f γν. αύξουσα στο $(0, e]$ και $x \in (0, e]$, άρα $x \in [2, e]$

$\forall x \in [e, +\infty)$ η **(1)** $\Leftrightarrow f(2) \leq f(x) \Leftrightarrow * f(4) \leq f(x)$ **(2)**, αφού $f(2) = f(4)$ και επίσης f γν. φθίνουσα στο $[e, +\infty)$ έτσι η **(2)** $\Leftrightarrow 4 \geq x$ και $x \in [e, +\infty)$, άρα $x \in [e, 4]$

Τελικά, **(1)** $\Leftrightarrow x \in [2, 4]$

*= υπάρχουν τρία σημάδια που μας οδηγούν να βάλουμε το $f(4)$ στη θέση του $f(2)$ πρώτων, επειδή είμαστε στο δεύτερο μέρος του ερωτήματος που αποδείξαμε πώς $f(2) = f(4)$. Δεύτερον επειδή αν δεν το κάναμε η δεύτερη περίπτωση δεν θα έδινε λύσεις και Τρίτων, το $4 \in [e, +\infty)$ ενώ το $2 \notin [e, +\infty)$.

Δ4. Δίνεται επιπλέον η συνάρτηση $g: \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$ με τύπο

$$g(x) = f(e^x) \cdot \frac{1-x}{e^x}.$$

Να υπολογίσετε το εμβαδόν του χωρίου Ω που βρίσκεται ανάμεσα στις ευθείες $x = -\ln 2$ και $x = 0$, και περικλείεται από αυτές, τον άξονα $x'x$ και τη γραφική παράσταση της συνάρτησης g .

Μονάδες 7

ΛΥΣΗ: $g(x) = f(e^x) \cdot \frac{1-x}{e^x} = \frac{x+e^x}{e^x} \cdot \frac{1-x}{e^x}, x \in \mathcal{R}$

τότε, $\frac{1-x}{e^x} > 0 \Leftrightarrow x < 1$ και $\frac{1-x}{e^x} < 0 \Leftrightarrow x > 1$ επομένως $\frac{1-x}{e^x} > 0$ στο $(-\ln 2, 0)$

επιπλέον $g(x) = \frac{x+e^x}{e^x} \cdot \frac{1-x}{e^x} = \frac{x-x^2+e^x-xe^x}{e^{2x}} = \frac{x}{e^{2x}} - \frac{x^2}{e^{2x}} + \frac{1}{e^x} - \frac{x}{e^x}$

$f(e^x) = 0 \Leftrightarrow e^x = x_0 \Leftrightarrow x = \ln x_0$, από το $\Delta 2$

και επειδή $f(x)$ και η e^x γν. αύξουσες στο διάστημα αυτο τότε για $x < \ln x_0 \Rightarrow f(e^x) < 0$ και $x > \ln x_0 \Rightarrow f(e^x) > 0$ οπότε,

Έστω $\mathcal{R} \ni \Omega = L = \int_{-\ln 2}^0 |g(x)| dx = - \int_{-\ln 2}^{\ln x_0} g(x) dx + \int_{\ln x_0}^0 g(x) dx =$

Θέτω $u = \frac{x}{e^x}$ διαφορίζοντας έχω $du = \frac{e^x - xe^x}{e^{2x}} dx \Rightarrow du = \frac{1-x}{e^x} dx$

επιπλέον πρέπει να βρώ τα καινούργια όρια ολοκλήρωσης

$\lim_{x \rightarrow -\ln 2} (u) = \lim_{x \rightarrow -\ln 2} \left(\frac{x}{e^x}\right) = \frac{-\ln 2}{\frac{1}{2}} = \frac{\ln \frac{1}{2}}{\frac{1}{2}} = 2 \ln \frac{1}{2}$

και $\lim_{x \rightarrow 0} (u) = \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{x}{e^x}\right) = 0$ και $\lim_{x \rightarrow \ln x_0} (u) = \lim_{x \rightarrow \ln x_0} \left(\frac{x}{e^x}\right) = \frac{\ln x_0}{x_0} + 1 - 1 = f(x_0) - 1 = -1$

άρα $L = - \int_{-\ln 2}^{\ln x_0} \left(\frac{x}{e^{2x}} - \frac{x^2}{e^{2x}} + \frac{1}{e^x} - \frac{x}{e^x}\right) dx + \int_{\ln x_0}^0 \left(\frac{x}{e^{2x}} - \frac{x^2}{e^{2x}} + \frac{1}{e^x} - \frac{x}{e^x}\right) dx =$
 $= - \int_{-\ln 2}^{\ln x_0} g(x) dx + \int_{\ln x_0}^0 g(x) dx = - \int_{-\ln 2}^{\ln x_0} \left(\frac{x}{e^x} + 1\right) \cdot \frac{1-x}{e^x} dx + \int_{\ln x_0}^0 \left(\frac{x}{e^x} + 1\right) \cdot \frac{1-x}{e^x} dx \quad (1)$

και αφού θέσουμε το u όπως φαίνεται παραπάνω η (1) \Leftrightarrow

$\Leftrightarrow L = - \int_{2 \ln \frac{1}{2}}^{-1} (u+1) du + \int_{-1}^0 (u+1) du = - \left[\frac{u^2}{2} + u\right]_{2 \ln \frac{1}{2}}^{-1} + \left[\frac{u^2}{2} + u\right]_{-1}^0 =$

$= - \frac{1}{2} + 1 + 2 \ln^2 \frac{1}{2} + 2 \ln \frac{1}{2} - \frac{1}{2} + 1 = 2 \ln^2 2 - 2 \ln 2 + 1$ τ.μ.